

Sosiaalihuollon asiakastietovarannon Arkistinhoitajan käyttöliittymä

Käyttöohje Kanta-arkistinhoitajalle

14.10.2025

Muutoshistoria

Versio	Muutos	Tekijä	PVM
Versio	Muutos	Tekijä	PVM
1.0	Eriytetty omaksi ohjeeksi Kanta-arkistonhoitajan käyttöliittymän ohjeesta	Kanta-palvelut	09.04.2025
2.0	Lisätty kappale yhteisrekisterinpitäjyys toiminnan päätymisen jälkeen	Kanta-palvelut	16.5.2025
3.0	Lisätty luku 8.2.2.1 Asiakirjaluokitus hakuehtona vanhoissa tai ensimmäisen vaiheen asiakirjoissa. Päivitetty käyttöliittymän kuvakaappauksia.	Kanta-palvelut	14.10.2025

Sisällys

Käyttöohje Kanta-arkistonhoitajalle	0
Muutoshistoria	1
Johdanto	4
Käsitteitä	4
2.1 Kanta-arkistonhoitaja	4
2.2 Asiakas.....	5
2.3 Asiakirjan metatietojen tarkastelu	5
2.4 Asiakirjan sisällön tarkastelu	5
2.5 Asiakirjan versiohistorian tarkastelu	5
2.6 Asiakirjan mitätöinti	5
2.7 Vanhat asiakasasiakirjat	6
3 Arkistonhoitajan käyttöliittymän käyttöoikeudet	6
4 Arkistonhoitajan yhteystietojen ilmoittaminen	6
5 Käyttöliittymän osoite ja selaimen vaatimukset.....	7
6 Käyttöliittymään kirjautuminen	7
6.1 Kirjautuminen varmennekortilla.....	7
6.2 Kirjautuminen pankkitunnuksilla.....	8
6.3 Kirjautuminen mobiilivarmenteella	8
6.4 Kirjautuminen Hightrust.di-sovelluksella	8
6.5 Kirjautumisen epäonnistuminen.....	9
7 Käyttöliittymän kielivalinta	10
8 Asiakirjojen hakeminen	10
8.1 Pakolliset perushakuehdot.....	11
8.1.1 Rekisterinpitäjä	12
8.1.2 Asiakkaan yksilöintitapa.....	12
8.1.3 Käytön perustelu.....	13
8.2 Muut perushakuehdot	13

8.2.1	Laatimisaika alku / loppu	13
8.2.2	Haku sosiaalihuollon asiakirjaryhmällä.....	13
8.2.3	Haussa käytettävät rekisterit: vuokralaisten rekistereistä haku	17
8.2.4	Versioiden kattavuus: haettavien asiakirjojen tarkentaminen versioiden perusteella ..	18
8.3	Lisähakuehdot.....	19
8.4	Puutteellinen hakuehto	20
9	Asiakirjojen hakutulokset.....	20
9.1	Hakutulostäkytjän tluokkaminen	21
9.2	Yksittäisen hakutuloksen tarkastelu.....	22
9.3	Useamman hakutuloksen tarkastelu.....	23
9.4	Hakutulosten lisätoiminnot	24
9.5	Haku ei palauta hakutuloksia	24
10	Asiakirjan mitätöinti	25
10.1	Asiakasasiakirjojen oikea mitätöintiäjärestys	25
10.2	Mitätöinnin tekeminen	25
10.3	Mitätöinti ei onnistu	27
11	Ongelmatilanteiden selvittäminen	28
11.1	Tiedot eivät näy OmaKannassa.....	29
11.1.1	Onko asiakirjan näkymistä viivästetty?	29
11.1.2	Onko asiakirjan näyttäminen OmaKannassa rajattu pysyvästi?	29
11.1.3	Onko asiakirja merkitty erityissisältöiseksi?.....	30
11.1.4	Onko alaikäisen asiakirjalla huoltajaa koskeva luovutuskieto?	30
11	Uloskirjautuminen Arkistonhoitajan käyttöliittymästä.....	30

Johdanto

Arkistonhoitajan käyttöliittymä on Web-käyttöliittymä, joka tarjoaa näkymän rekisterinpitäjän tietoihin Potilastietovarannossa ja Sosiaalihuollon asiakastietovarannossa. Arkistonhoitajan käyttöliittymän päätarkoitus on auttaa virheiden selvittelyssä. Käyttöliittymässä voi hakea, tarkastella ja vertailla asiakirjoja sekä niiden metatietoja. Lisäksi kaikkia tarkasteltavissa olevia asiakirjatyyppejä on mahdollista mitätöidä Arkistonhoitajan käyttöliittymässä silloin, kun muita keinoja virheellisten tietojen korjaamiseen ei ole käytettävissä. Käyttöliittymässä tehdyt toiminnot lokitetaan henkilötasolla.

Tässä ohjeessa kuvataan Sosiaalihuollon asiakastietovarannon Arkistonhoitajan käyttöliittymän käyttöä. Kanta-arkistonhoitajalla on pääsääntöisesti oikeus käsitellä oman organisaationsa rekistereissä olevia tietoja:

- rekisterinpitäjän omassa toiminnassa Kantaan liittymisen jälkeen tuotetut asiakasasiakirjat
- asiakirjat, jotka palveluntuottaja on ostopalvelutilanteessa sosiaalihuollon rekisterinkäyttöoikeudella tallentanut rekisterinpitäjän rekisteriin
- Sosiaalihuollon vanhoina tietoina Kantaan tallennetut asiakastiedot

Lisäksi Sosiaalihuollon asiakastietovarannon yhteisliittymisessä pääliittyjän Kanta-arkistonhoitajalla on käyttöoikeus kyseisen pääliittyjän järjestelmän kautta tallennettujen muiden yhteisliittymisessä mukana olevien rekisterinpitäjien asiakastietoihin.

Niillä Sosiaalihuollon asiakastietovarannon palvelunantajilla, jotka tallentavat tietoja vain palveluntuottajana toisen palvelunjärjestäjän rekisteriin, ei ole pääsyä asiakastietoihin Arkistonhoitajan käyttöliittymän kautta. Lisäksi on hyvä huomioida, että turvakotipalvelujen rekisterinpitäjänä toimii THL.

Tahdonilmaisupalveluun tallennettuja informointeja ja tahdonilmaisuja ei näytetä Arkistonhoitajan käyttöliittymässä.

Käsitteitä

Tähän lukuun on koottu käyttöohjeen sisällön kannalta olennaisia käsitteitä. Sosiaalihuollon asiakastietovarannon yleiseen sanastoon voi tutustua THL:n [Sosiaali- ja terveydenhuollon sanastoissa](#).

2.1 Kanta-arkistonhoitaja

Kanta-arkistonhoitajana (myöhemmin arkistonhoitaja) voi toimia yksi tai useampi henkilö ja yksi henkilö voi toimia useamman rekisterinpitäjän arkistonhoitajan roolissa. Organisaatio

päättää itse kenet se valitsee arkistonhoitajaksi. Tehtävään tulee kuitenkin valita henkilö, jolla on tarpeeksi tietoa Kanta-palvelukokonaisuudesta sekä asiakastietojen kirjaamisesta.

2.2 Asiakas

Käyttöliittymän toimintojen esittelyssä termillä ”asiakas” viitataan tässä ohjeessa sosiaalihuollon asiakkaaseen.

2.3 Asiakirjan metatietojen tarkastelu

Kantaan tallennuksen yhteydessä asiakirjasta tallentuu Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon metatietoja, jotka voivat muodostua itse tallennusprosessissa tai olla suoraan asiakirjasta poimittuja. Osa metatietojen tarkastelussa näkyvistä tiedoista on siis Kannan tuottamia, eivätkä sisälly asiakastietojärjestelmän alkuperäiseen asiakirjaan.

2.4 Asiakirjan sisällön tarkastelu

Asiakirjan sisällön tarkastelussa näytetään asiakastietojärjestelmän tuottama asiakirjan sisältö seuraavissa muodoissa: Koko asiakirja (XML), Rakenteinen asiakirja (JSON), Näyttömuoto (XHTML) tai Näyttömuoto (PDF) ja Asiakirjan metatiedot.

2.5 Asiakirjan versiohistorian tarkastelu

Jos tallennetun asiakirjan sisältöä muutetaan asiakastietojärjestelmällä, tallentuu asiakirjasta uusi versio, josta tulee asiakirjan voimassa oleva versio. Edeltävä versio jää Kantaan ja uusi versio linkitetään siihen alkuperäisen asiakirjan tunnisteella (setId). Asiakirjan uusilla versioilla on siis asiakirjan yksilöivän tunnisteiden lisäksi tieto myös alkuperäisen asiakirjan tunnisteesta, jonka avulla koko kyseisen asiakirjan versiohistoria voidaan tarvittaessa hakea tarkasteltavaksi. Versioista näytetään niiden alkuperäiset metatiedot ja sisältö. Muutokset voidaan jäljittää vertaamalla asiakirjan eri versioita.

2.6 Asiakirjan mitätöinti

Asiakirjan mitätöinti on erikoistapaus versioinnista. Mitätöinnissä asiakirjan uusin versio korvataan mitätöintiasiakirjalla, jonka sisältönä on mitätöinnin tekijän tiedot, ajankohta ja mitätöinnin syy, mutta ei enää mitään alkuperäistä asiakastietoa.

Jos asiakirjan uusimmalla versiolla on edeltäviä versioita, koko versiohistoria mitätöityy (eli muuttuu mitätöivän asiakirjan versiohistoriaksi). Arkistonhoitajan käyttöliittymässä voidaan hakea tarkasteltavaksi myös mitätöidyn asiakirjan versiohistoria, ja sitä kautta tarkastella mitätöintiä edeltäneiden versioiden metatietoja ja sisältöä.

2.7 Vanhat asiakasasiakirjat

Sosiaalihuollon asiakastietovarannossa vanhoilla asiakirjoilla tarkoitetaan sellaisia asiakirjoja, jotka on luotu ennen rekisterinpitäjän liittymistä Sosiaalihuollon asiakastietovarannon käyttäjäksi. Tiedot on voitu tuottaa esimerkiksi paperiarkiston aineistoista tai sellaisesta sähköisestä asiakastiedosta, joiden metatiedot eivät vastaa Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon liittymisen jälkeen tallennettuja asiakirjoja.

3 Arkistonhoitajan käyttöliittymän käyttöoikeudet

Arkistonhoitajan käyttöliittymään kirjautumisessa käytetään Suomi.fi-tunnistautumista. Tunnistautumista varten arkistonhoitaja tarvitsee Suomi.fi-valtuuden:

- Sosiaalihuollon asiakastietovarannon Arkistonhoitajan käyttöliittymässä tarvittava Suomi.fi-valtuus on nimeltään Arkistoitujen sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen katselu ja mitätöinti (suomi.fi)(avautuu uuteen ikkunaan).

Suomi.fi-palvelussa organisaatio voi ottaa käyttöönsä Valtuudet-palvelun. Kun palvelu on käytössä, organisaatio voi antaa tarvittavat valtuudet arkistonhoitajilleen.

Arkistonhoitajat voivat myös pyytää valtuuksia organisaatiolta. Valtuuspyyntö muuttuu voimassa olevaksi valtuudeksi vasta, kun organisaatio on hyväksynyt sen.

Kun kirjautuu Suomi.fi-palveluun, kohdasta *Ohjeet ja tuki - Valtuuspyynnön tekeminen henkilönä*, löytyy lisätietoja siitä, miten esimerkiksi pyytää valtuuksia.

Suomi.fi-palvelussa kohdassa *Valtuudet - Henkilökohtaiset valtuudet*, voi tarkastaa voimassa olevat valtuudet kohdasta *Saadut valtuudet*.

Organisaation vastuulla on sopia, kuinka Kanta-arkistonhoitajan valtuuttamista hallinnoidaan ja kuinka tulee toimia, jos valtuuden myöntämisessä on ongelmia.

4 Arkistonhoitajan yhteystietojen ilmoittaminen

Arkistonhoitajan käyttöliittymän käyttäjien Kanta-yhteystietoja hallinnoidaan [Kanta Ekstranetissä](#), jossa asiointi edellyttää julkisilla organisaatioilla Suomi.fi-asiointivaltuutta. Yksityisten palvelunantajien vastuuhenkilöt voivat käyttää kanta Ekstranetiä ilman valtuutusta, asemansa perusteella ja voivat antaa valtuuksia muille.

Kanta-arkistonhoitajan tiedot ilmoitetaan siksi, että Kanta-palvelujen on mahdollista tarvittaessa kohdentaa viestintää Kanta-arkistonhoitajille.

Arkistonhoitajien yhteystietoja voi päivittää palvelun käyttötietojen yhteenveto-näkymässä (Ekstranet > Palvelut > Sosiaalihuollon asiakastietovaranto). Yhteyshenkilöt-kohdassa voi antaa uuden arkistonhoitajan tiedot, poistaa vanhan tai muokata olemassa olevan tietoja. Lisäohjeita Ekstranetin käyttöön [Näin teet liittymishakemuksen ja päivität asiakastietojasi](#) – ohjeessa.

5 Käyttöliittymän osoite ja selaimen vaatimukset

Arkistonhoitajan käyttöliittymän internet-osoite ilmoitetaan sähköpostilla Kanta Ekstranetissä organisaatiolle ilmoitetuille hallinnolliselle yhteyshenkilölle ja Kanta arkistonhoitajalle, kun liittyjä hyväksytään Sosiaalihuollon asiakastietovarannon käyttäjäksi.

Käyttöliittymä tukee Suomessa yleisimmin käytettyjä selaimia, esimerkiksi:

- Firefox
- Chrome
- Edge

Lisätietoja selaintuesta: <https://design.testikela.fi/v14/yleista/tuetut-selaimet/>

Jos käyttöliittymä ei toimi, kokeile eri selaimen käyttöä.

Huomaa, että mobiililaitteiden selaimia ei tueta.

6 Käyttöliittymään kirjautuminen

Arkistonhoitajan käyttöliittymään kirjautumisessa käytetään Suomi.fi-tunnistusta.

Tunnistautumisvälineenä voi käyttää suomalaisia pankkitunnuksia, mobiilivarmennetta tai varmennekorttia tai Hightrust.id-sovellusta.

Lisätietoa ja ohjeita tunnistautumisesta: [Suomi.fi-tunnistuksen ohjeet - Suomi.fi](#)

6.1 Kirjautuminen varmennekortilla

Jos käyttöliittymään kirjautumisessa käytetään varmennekorttia, tarvitaan sosiaali- ja terveydenhuollon varmennekortin lisäksi kortinlukija ja kortinlukijaohjelmisto.

Varmennekorttina voidaan käyttää jotain seuraavista sosiaali- ja terveydenhuollon toimikorteista:

- ammattikortti
- henkilöstökortti
- toimijakortti

Varakorttia ei voi käyttää käyttöliittymään kirjautumiseen. Korttien myöntämisestä vastaa Digi- ja väestötietovirasto (DVV). Lisätietoa varmennekorteista: [Varmenteet ja kortit sosiaali- ja terveydenhuollolle | Digi- ja väestötietovirasto \(dvv.fi\)](#)

Kortinlukijaohjelmistona käytetään Digi- ja väestötietoviraston sivuillaan [Kortinlukijaohjelmisto | Digi- ja väestötietovirasto](#) maksutta tarjoamaa ohjelmistoa.

Tietoa kortinlukijaohjelmistosta ja varmenteen testipalvelusta löytyy osoitteesta <https://dvv.fi/testaa-varmenteen-kayttoa>.

Varmenteiden testipalvelua voi käyttää kaikilla DVV:n myöntämällä varmenteilla. Ennen varmenteiden testaamista tulee kortinlukijan ja kortinlukijaohjelmiston olla asennettuna työasemaan.

Kortinlukijaohjelmistosta ei pidä olla asennettuna useampia versioita samanaikaisesti.

6.2 Kirjautuminen pankkitunnuksilla

Käyttöliittymään voi kirjautua pankkitunnuksilla, jotka soveltuvat sähköiseen tunnistautumiseen eri palveluissa. Suomi.fi-sivuston ohjeet pankkitunnuksilla kirjautumiseen: <https://www.suomi.fi/ohjeet-ja-tuki/tunnistus/nain-tunnistaudut-asiointipalveluun/suomalaiset-tunnistusvalineet/pankkitunnukset>

6.3 Kirjautuminen mobiilivarmenteella

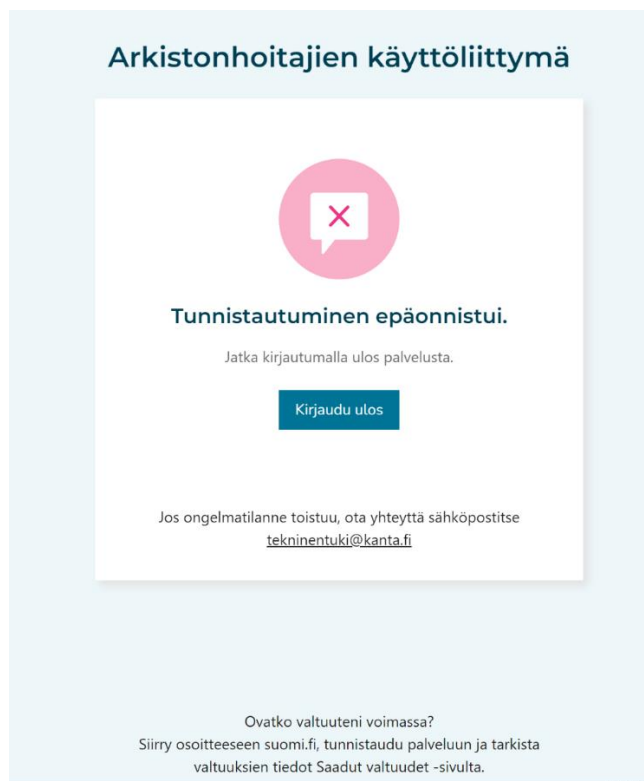
Käyttöliittymään voi kirjatua suomalaisten matkapuhelinoperaattorien tarjoamalla mobiilivarmenteella. Suomi.fi-sivuston ohjeet mobiilivarmenteella kirjautumiseen: <https://www.suomi.fi/ohjeet-ja-tuki/tunnistus/nain-tunnistaudut-asiointipalveluun/suomalaiset-tunnistusvalineet/mobiilivarmenne>

6.4 Kirjautuminen Hightrust.id-sovelluksella

Käyttöliittymään voi kirjautua Hightrust.id-sovelluksella. Sovelluksen avulla tunnistautuminen on mahdollista poliisin myöntämällä henkilökortilla ilman kortinlukijaa. Suomi.fi-sivuston ohjeet Hightrust.id-sovelluksella kirjautumiseen: <https://www.suomi.fi/ohjeet-ja-tuki/tunnistus/nain-tunnistaudut-asiointipalveluun/suomalaiset-tunnistusvalineet/hightrustid-sovellus>

6.5 Kirjautumisen epäonnistuminen

Jos käyttöliittymä antaa kirjautumisen jälkeen virheilmoituksen ”*Tunnistautuminen epäonnistui*” (Kuva 1), on tilanteessa kyse Suomi.fi-valtuuksien puuttumisesta.

Kuva 1. Kirjautumisen virhesivu. Suomi.fi-valtuus puuttuu.

Jos kirjaudut varmennekortin avulla ja tunnistautuminen päättyy virheilmoitukseen ”*Virhe - Tunnistautuminen varmennekortilla epäonnistui*” (Kuva 2), on mahdollista, että PIN-koodin syöttäminen tapahtui liian hitaasti. PIN-koodi on syötettävä 30 sekunnin kuluessa. Tässä tilanteessa sulje selain ja yritä uudelleen. Tee myös seuraavat tarkistukset:

- Tarkista, että koneeseen on asennettu kortinlukijaohjelmisto. Ohjelmiston voi kokeilla asentaa uudestaan.
- Tarkista, että kortti on oikein päin lukijalaitteessa.
- Tarkista lukijalaitteen toiminta. Ota kortti pois lukijasta ja laita se takaisin.
- Tarkista, että varmennekortti ei ole vanhentunut.
- Kokeile toimiiko tunnistautuminen eri selaimella.

Virhe

Tunnistautuminen varmennekortilla epäonnistui

- Tarkista, että tietokoneeseen on asennettu kortinlukijaohjelmisto.
- Tarkista, että kortti on oikein päin lukijalaitteessa.
- Tarkista lukijalaitteen toiminta.
- Tarkista, että kortti ei ole vanhentunut.

Voit testata kortin toimivuuden Digi- ja väestötietoviraston [Testaa varmenteesi - palvelussa](#).

[← PALAA TUNNISTUSVÄLINEEN VALINTAAN](#)

Kuva 2. Kirjautumisen virhesivu. Tunnistautuminen varmennekortilla epäonnistui.

7 Käyttöliittymän kielivalinta

Arkistonhoitajan käyttöliittymän oletuskieli on suomi. Oikeassa yläkulmassa sijaitsevasta

-kielivalikkopainikkeesta kielen voi vaihtaa ruotsiksi. Kielivalinta vaihtaa käyttöliittymän otsikoiden, valintalistojen ja ilmoitusten kielisyyden. Asiakirjojen näytettäviin tietoihin kielen valinta ei vaikuta, asiakirjat näytetään aina sillä kielellä kuin ne on Kantaan tallennettu.

8 Asiakirjojen hakeminen

Asiakirjojen hakuja tehdään käyttöliittymän päänäkylässä, joka avautuu heti sisäänkirjautumisen jälkeen (Kuva 3). Päänäkylässä näytetään hakuehtojen valinta- tai syöttökenttiä. Pakolliset hakuehdot on merkitty tähdellä. Päänäkymän *Lisähakuehdot*-palkista avautuvat muut käytettävissä olevat hakuehdot.

Kun haetaan vanhoina tietoina tallennettuja asiakirjoja, on hyvä huomioida, että käytettävissä ovat vain ne hakuehdot, joita vanhoille asiakirjoille on tallennettu. Kokeile siis erilaisia hakuvaihtoehtoja ja tarvittaessa selvitä omasta organisaatiostasi, mitä metatietoja vanhoja asiakirjoja tallennettaessa on käytetty.

Kanta Arkistonhoitajan käyttöliittymä - Sosiaalihuollon asiakastietovaranto

Asiakirjojen haku

Kaikki tähdellä* merkityt hakuehdot ovat pakollisia. Voit rajata haettavia asiakirjaryhmiä tai tarvittaessa rajata hakutulosten määrää käyttämällä lisähakuehtoja. Kaikki haut lokitetaan.

Hakuehdot

Rekisterinpitäjä *	Kanta-HVA-toimintayksikkö - 1.2.246.556.1...
Asiakkaan yksilöintitapa *	Henkilötunnus
Henkilötunnus *	
Käytön perustelu *	Anna käytön perustelu 100 merkkiä jäljellä
Asiakirjaryhmät	☒ Sosiaalihuollon asiakirjat Rajaa asiakirjaryhmiä (Rajaa asiakirjaryhmiä) Voit rajata hakua valitsemalla asiakirjaryhmiä pudotusvalikosta.
Haussa käytettävät rekisterit	☒ Oma rekisteri ☐ Kaikkien vuokralaisten rekisteri ☐ Tietyn vuokralaisen rekisteri
Laatimisaika / loppu	pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv

Versioiden kattavuus
☒ Hae vain uusin versio
☐ Hae kaikki versiot
☐ Hae vain mitätöidyt

Käytettävä asiakirjaluokitus
☐ 2017 luokitus
☐ 2016 luokitus
Yleinen asiakirjatyyppi
Tarkennettu asiakirjatyyppi

Palvelutehtävä
Valitse...

Lisähakuehdot

Hae asiakirjoja Tyhjennä hakuehdot ja tulokset

Kuva 3. Arkistonhoitajan käyttöliittymän päänäköymä Sosiaalihuollon asiakastietovarannossa.

8.1 Pakolliset perushakuehdot

Sosiaalihuollon asiakirjoja haettaessa pakollisia hakuehtoja (*) ovat:

- Rekisterinpitäjä (OID)
- Asiakkaan yksilöintitapa
 - Henkilötunnus
 - Tilapäinen yksilöintitunnus
 - Nimi ja syntymäaika
- Käytön perustelu

Lisäksi hakua voidaan rajata asiakirjaryhmällä sekä asiakirjan laatimisajankohdalla. Hakuehdoissa voidaan myös rajata haussa käytettävää rekisteriä. Tarkennuksia voi tehdä

myös valitsemalla haettavien asiakirjojen version, palvelutehtävän ja tarkentamalla asiakirjatyyppejä.

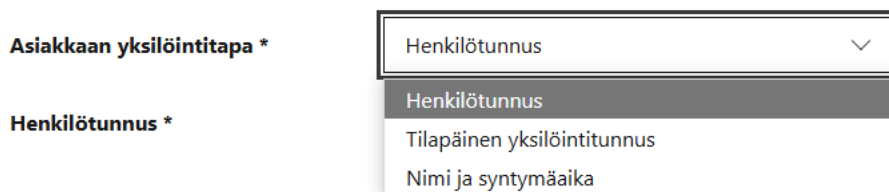
Jotta haku ei tuottaisi liikaa hakutuloksia, hakua kannattaa rajata mahdollisimman tarkasti.

8.1.1 Rekisterinpitäjä

Rekisterinpitäjä-kenttään valitaan sen toimintayksikön OID-tunnus, jonka rekisteristä asiakirjoja haetaan. Toimintayksikön tiedot näkyvät SOTE-organisaatiorekisterin mukaisina.

8.1.2 Asiakkaan yksilöintitapa

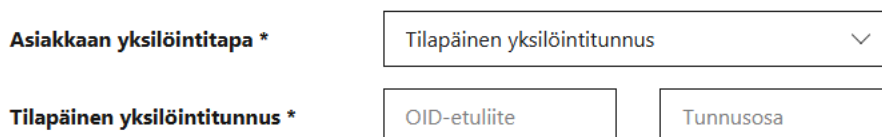
Henkilötunnus on yleisin asiakkaan tunniste Kanta-palveluissa. Henkilötunnuksen syöttökenttä näytetään, kun asiakkaan yksilöintitavaksi on valittu *Henkilötunnus* (Kuva 4.).

The image shows a web form with a dropdown menu labeled 'Asiakkaan yksilöintitapa *'. The dropdown is open, showing four options: 'Henkilötunnus' (selected), 'Henkilötunnus', 'Tilapäinen yksilöintitunnus', and 'Nimi ja syntymäaika'. Below the dropdown, there is a label 'Henkilötunnus *'.

Kuva 4. Asiakkaan yksilöintitavan valintaikkuna

Tilapäinen yksilöintitunnus valitaan yksilöintitavaksi silloin kun haetaan asiakirjoja, jotka on tallennettu tilapäiselle yksilöintitunnukselle. Tilapäisen yksilöintitunnuksen syöttökenttä näytetään, kun asiakkaan yksilöintitavaksi on valittu *Tilapäinen yksilöintitunnus* (Kuva 5). Kun asiakkaalle tallennettavia asiakirjoja yksilöidään tilapäisellä yksilöintitunnuksella, asiakastietojärjestelmän tulee tuottaa tilapäisestä yksilöintitunnuksesta ISO-standardin mukainen, globaalisti yksilöivä OID-tunnus

The image shows a web form with a dropdown menu labeled 'Asiakkaan yksilöintitapa *'. The dropdown is open, showing two options: 'Tilapäinen yksilöintitunnus' (selected) and 'Tilapäinen yksilöintitunnus'. Below the dropdown, there are two input fields labeled 'Tilapäinen yksilöintitunnus *'. The first field is labeled 'OID-etuliite' and the second field is labeled 'Tunnusosa'.

Kuva 5. Tilapäinen yksilöintitunnus hakuehtona.

Asiakkaan yksilöintitavaksi voidaan valita myös asiakkaan *Nimi ja syntymäaika* (Kuva 6). Pääsääntöisesti asiakirjoja haetaan asiakkaan henkilötunnuksella tai tilapäisellä yksilöintitunnuksella. Joissakin tilanteissa voi olla tarpeen hakea asiakkaan tietoja ainoastaan asiakkaan nimellä ja syntymäajalla. Kyseessä voi esimerkiksi olla tilanne, jolloin vanhoja asiakastietoja on tallennettu, mutta tiedossa ei ole henkilön koko henkilötunnusta.

The screenshot shows a search criteria form with three main sections, each with a red border:

- Asiakkaan yksilöintitapa ***: A dropdown menu with the text "Nimi ja syntymäaika" and a downward arrow.
- Asiakkaan etu- ja sukunimi ***: Two input fields side-by-side. The left field is labeled "Etunimi" and the right field is labeled "Sukunimi". Below these fields is the text "Pakollinen tieto" in red.
- Asiakkaan syntymäaika ***: An input field with the placeholder "pp.kk.vvvv" and a calendar icon to its right. Below this field is the text "Pakollinen tieto" in red.

Kuva 6. Nimi ja syntymäaika hakuehtona.

Tietovarannosta pystyy hakemaan asiakastietoja nimillä siinä muodossa kuin ne on kirjattu asiakirjaa tallennettaessa. Huomioi hakuehtoa käytettäessä, että asiakastietojärjestelmät ovat voineet tallentaa esimerkiksi etuliitteelliset sukunimet eri tavoin.

8.1.3 Käytön perustelu

Käytön perustelu -kenttään käyttäjän tulee kirjata lyhyt vapaamuotoinen syy tietojen käytölle. Käytön perustelu kenttään kirjatun sisällön merkitys korostuu, jos tietojen käyttöä on myöhemmin tarpeen selvittää. Organisaation on sovittava käytön perustelun kirjaamiskäytänteistä. Kenttään kirjattu sisältö tallentuu lokille.

8.2 Muut perushakuehdot

8.2.1 Laatumisaika alku / loppu

Pakollisia hakuehtoja tarkentavana hakuehtona voidaan käyttää myös Asiakirjan laatimisaian alku ja loppu -päivämäärävalintoja (Kuva 7).

The screenshot shows a search criteria form for document creation date range. It consists of the text "Laatimisaika alku / loppu" followed by two input fields separated by a minus sign. Both input fields have the placeholder "pp.kk.vvvv". To the right of the second input field is a calendar icon.

Kuva 7. Asiakirjan laatimisaika alku / loppu hakuehtona.

Asiakirjan laatimisaika vastaa ajankohtaa, jolloin asiakirja on Kantaan tallennettu. On syytä huomioda, että vanhojen asiakirjojen haussa laatimisaika ei välttämättä vastaa asiakirjan oikeaa laatimishetkeä. Asiakirjan laatimisaika voi esimerkiksi olla ajankohta, jolloin vanha asiakirja on tallennettu Kantaan.

8.2.2 Haku sosiaalihuollon asiakirjaryhmällä

Rajaa asiakirjaryhmä -kentässä avautuu valintalista (Kuva 8), josta valitsemalla voi rajata palautettavan asiakirjaryhmän. Valintalistan arvoina ovat:

- Asia-asiakirja
- Asiakaskertomusmerkintä
- Asiakkuusasiakirja
- Ensimmäisen vaiheen asiakasasiakirja
- Toisen tai myöhemmän vaiheen asiakasasiakirja
- Toisen tai myöhemmän vaiheen liiteasiakirja
- Vanha asiakasasiakirja

Valintalistasta voi valita yhden tai useamman rajauksen. Jos asiakirjaryhmää ei valita, haku kohdistuu kaikkiin asiakirjaryhmiin.

Asiakirjaryhmät

☒ Sosiaalihuollon asiakirjat

Rajaa asiakirjaryhmiä

Haussa käytettävät rekisterit

☒ Oma rekisteri

☐ Kaikkien vuokralaisten rekisteri

☐ Tietyn vuokralaisen rekisteri

Laatimisaika alku / loppu

(Rajaa asiakirjaryhmiä)

- ☐ Asia-asiakirja
- ☐ Asiakaskertomusmerkintä
- ☐ Asiakkuusasiakirja
- ☐ Ensimmäisen vaiheen asiakasasiakirja
- ☐ Toisen tai myöhemmän vaiheen asiakasasiakirja
- ☐ Toisen tai myöhemmän vaiheen liiteasiakirja
- ☐ Vanha asiakasasiakirja

Kuva 8. Asiakirjaryhmä hakuehtona.

8.2.2.1 Asiakirjaluokitus hakuehtona vanhoissa tai ensimmäisen vaiheen asiakirjoissa

Asiakirjaluokituksessa on valittavana on kaksi vaihtoehtoa: 2017 luokitus ja 2016 luokitus (kuva 9). Oletusarvona Arkistonhoitajan käyttöliittymä tarjoaa 2017 luokitusta. Kun Kantaan on tallennettu vanhoja ja ensimmäisen vaiheen asiakasasiakirjoja, on tallennettaessa valittu jompikumpi näistä luokituksista. Kokeile valita 2016 luokitus, jos vanhojen tai ensimmäisen vaiheen asiakasasiakirjojen haku ei anna hakutuloksia.

Kun valittuna on 2016 luokitus, näyttää Arkistonhoitajan käyttöliittymä vain tähän luokitukseen kuuluvat yleiset asiakirjatyypit. 2017 luokitus sisältää sekä yleiset asiakirjatyypit että tarkennetut asiakirjatyypit.

Kela, Kanta-palvelut

SHA Arkistonhoitajan
käyttöliittymä
14.10.2025

Valintavaihtoehdot vastaavat THL:n Koodistopalvelun Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen luokituksen arvoja Sosiaalihuolto - Asiakirjatyyppi ja Sosiaalihuolto - Asiakirjatyyppi 2016.

Käytettävä asiakirjaluokitus

2017 luokitus

2016 luokitus

Yleinen asiakirjatyyppi

Hae kaikki

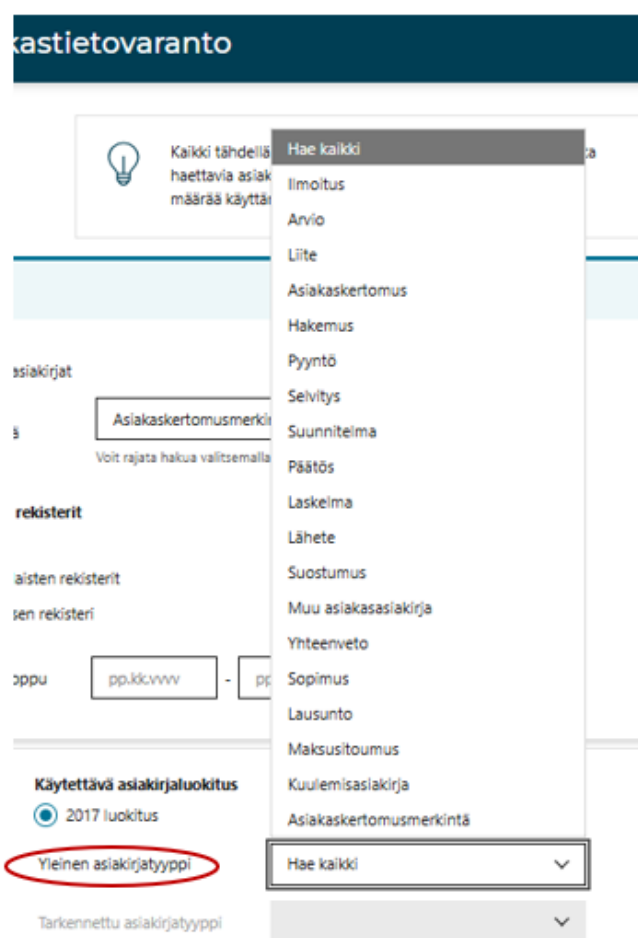
Tarkennettu asiakirjatyyppi

Kuva 9. Käytettävä asiakirjaluokitus hakuehtona

8.2.2.2 Hakua tarkentavat Yleinen asiakirjatyyppi ja Tarkennettu asiakirjatyyppi – 2017 luokitus

Yleinen Asiakirjatyyppi -kenttä on valittavissa silloin, kun asiakirjaryhmästä on valittuna *Asiakaskertomusmerkintä*, *Ensimmäisen vaiheen asiakasasiakirja* tai *Toisen tai myöhemmän vaiheen asiakasasiakirja*. Kentässä näytetään valintalista (Kuva 10), josta voi valita haussa palautettavan yleisen asiakirjatyyppin.

Kuva 10. Yleinen asiakirjatyypin hakuvalinta.

Kyseisten valintojen (Joku kolmesta asiakirjaryhmästä sekä näihin liittyvä yleinen asiakirjatyyppi) jälkeen on mahdollista valita vielä tarkennettu asiakirjatyyppi (Esimerkki Kuva 11). *Tarkennettu asiakirjatyyppi* -valintalista sisältää valittuna olevaan yleiseen asiakirjatyyppiin liittyvät tarkennetut asiakirjatypit. Mikäli asiakirjatyypin valintaa ei tehdä, haku palauttaa kaikki asiakasasiakirjat.

The screenshot shows the Kanta system search interface. On the left, there are filters for 'Asiakirjaryhmät' (Asiakirjaryhmät) with 'Sosiaalihuollon asiakirjat' selected, 'Rajaa asiakirjaryhmiä' (Rajaa asiakirjaryhmiä), 'Haussa käytettävät rekisterit' (Haussa käytettävät rekisterit) with 'Oma rekisteri' selected, and 'Laatimisaika alku / loppu' (Laatimisaika alku / loppu) with 'pp.kk.vvvv' and 'pp'. On the right, a dropdown menu is open, showing a list of search criteria. The menu is titled 'Hae kaikki' and contains the following items: 'lääkäiden palvelupäätös', 'Lapsiperheiden palvelupäätös', 'Lastensuojelun palvelu- tai tukitoimipäätös', 'Päätös päihde- ja riippuvuustyön erit. palv.', 'Päihdeh. päätös tahdosta riippumattomasta hoidosta', 'Päätös adoptioeuvonnan keskeyttämisestä', 'Päätös adoptioeuvonnan väliaik. keskeyttämisestä', 'Päätös adoptioeuvonnasta', 'Päätös ain. t. esin. haltuunot. kehitysh.', 'Päätös aineiden tai esineiden haltuunotosta l:issa', 'Päätös erityisen huolenpidon jatkamisesta', 'Päätös erityisen huolenpidon lopettamisesta', 'Päätös erityisestä huolenpidosta', 'Päätös erityishuolto-ohjelmasta', 'Päätös henkilönkatsastuksen toimittamisesta', 'Päätös isyyden selvittäm. aloittamisesta uudelleen', 'Päätös isyyden selvittämisen keskeyttämisestä', 'Päätös kehitysvammaisten erityishuollon palvelusta', and 'Päätös lapsen elatussopimuksen vahvistamisesta'. At the bottom of the dropdown menu, there is a 'Hae kaikki' button.

Kuva 11. Esimerkki: Yleinen asiakirjatyyppe: Päätös, jolloin Tarkennettu asiakirjatyyppe -kenttä on valittavissa. Tarkentavaa hakuehtoa ei ole esimerkikuvassa vielä annettu.

8.2.3 Haussa käytettävät rekisterit: vuokralaisten rekistereistä haku

Sosiaalihuollon asiakastietovarannon perushakuvalintoihin kuuluu myös mahdollisuus hakea asiakirjoja oman rekisterin sijaan kaikkien vuokralaisten rekistereistä tai tietyn vuokralaisen rekisteristä (Kuva 12). Toiminto on käytettävissä vain niillä yksityisillä organisaatioilla, jotka ovat yhteisliittymismallissa pääliittymiä.

Haussa käytettävät rekisterit

- ☐ Oma rekisteri
☐ Kaikkien vuokralaisten rekisterit
☒ Tietyn vuokralaisen rekisteri

**Vuokralaisena toimiva
rekisterinpitäjä ***

OID-muotoinen tunnus

Pakollinen tieto

Kuva 12. Yhteisliittymismallin vuokralaisen rekisteristä haku.

8.2.3.1 Yhteisrekisterinpitäjäyys toiminnan päättymisen jälkeen

Kun yksityinen palvelunantaja lopettaa toimintansa, sen rekisterissä olevat asiakirjat siirtyvät asiakastietolain perusteella sen hyvinvointialueen (tai Helsingin kaupungin) vastuulle, jonka alueella palvelunantajan kotipaikka on sijainnut.

Jos palvelunantajat ovat sopineet tietosuoja-asetuksen mukaisesta yhteisrekisterinpitäjäydestä, voi yhteyspisteeksi sovittu palvelunantaja toimia rekisterinpitäjänä toimintansa päättäneen palvelunantajan potilas- ja asiakasasiakirjoille. Sosiaalihuollossa tämä koskee Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon yhteisliittymismallilla liittyneitä palvelunantajia, jolloin pääliittynä toimivan palvelunantajan arkistonhoitaja voi tarkastella vuokralaistensa asiakirjoja myös vuokralaisen toiminnan päätyttyä.

8.2.4 Versioiden kattavuus: haettavien asiakirjojen tarkentaminen versioiden perusteella

Sosiaalihuollon asiakastietovarannon arkistonhoitajan käyttöliittymässä on kolme vaihtoehtoa, joilla haettavia asiakirjaversioita voidaan rajata (Kuva 13). Oletusarvona on *Hae vain uusin versio*.

Versioiden kattavuus

- ☒ Hae vain uusin versio
- ☐ Hae kaikki versiot
- ☐ Hae vain mitätöidyt

Kuva 13. Haettavien asiakirjojen rajaaminen versioilla.

Kun haku tehdään valinnalla *Hae vain uusin versio*, käyttöliittymä palauttaa viimeisimmän version voimassaolevista asiakirjoista. Hakutulos ei palauta mitätöityjä asiakirjoja.

Kun haku tehdään valinnalla *Hae kaikki versiot*, käyttöliittymä näyttää hakutulostissa koko asiakirjan versiopuun, myös asiakirjan aikaisemmat versiot. Valintaan sisältyvät myös mitätöidyt sekä mitätöintiasiakirjat.

Haettaessa asiakirjat kaikkien versiot, tuottaa haku helposti liikaa hakutuloksia (yli 300 asiakirjaa), jos käytössä on vain vähän muita hakua rajaavia hakuetoja. Tee tällöin uusi uusi haku käyttäen enemmän hakua rajaavia hakuetoja. Joissakin tilanteissa toimivampi vaihtoehto voi olla hakea asiakirjoista uusin versio ja avata hakutulostan *Versiot*-toiminnon kautta versiohistoria vain niistä asiakirjoista, jotka liittyvät selvitetävään asiaan.

Kun haku tehdään valinnalla *Hae vain mitätöidyt*, Valinta palauttaa vain mitätöidyt asiakirjat.

8.3 Lisähakuehdot

Käyttöliittymässä on perushakuehtojen lisäksi myös valikko tarkentavia lisähakuehtoja. Nämä ehdot saadaan näkyville klikkaamalla *Lisähakuehdot*-palkkia (Kuva 14). Näiden ehtojen käyttö voi olla hyödyllisiä varsinkin tilanteessa, jossa perushakuehdot palauttaa liian paljon asiakirjoja.

Lisähakuehdot			
Asiatunnus	OID-muotoinen asiatunnus	Asiakirjan yksilöintitunnus ⓘ	OID-muotoinen yksilöintitunnus
Palveluntuottajan nimi	Kirjoita nimen alusta väh. 5 merkkiä	Alkuperäisen asiakirjan yksilöintitunnus	OID-muotoinen yksilöintitunnus
Palveluntoteuttajan nimi	Kirjoita nimen alusta väh. 5 merkkiä	Arkistoinnin alku / loppu	pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv

Kuva 14. Lisähakuehdot Sosiaalihuollon asiakastietovarannon Arkistonhoitajan käyttöliittymässä.

Asiakasasiakirjoja haettaessa voi tehdä lisävalinnan seuraavista Lisähakuehdot-vaihtoehtoista:

- *Asiatunnus*, haku palauttaa kyseisen asian ja asiaan liittyvät asiakirjat
- *Palveluntuottajan nimi*, haku palauttaa kyseisen palveluntarjoajan asiakkaalle tallentamat asiakirjat. Hakukenttään avautuu valintalista, kun kenttään aloittaa kirjoittamaan palveluntuottajan SOTE-organisaatiorekisterin mukaista nimeä.
- *Palveluntoteuttajan nimi*, haku palauttaa kyseisen palveluntarjoajan asiakkaalle tallentamat asiakirjat. Hakukenttään avautuu valintalista, kun kenttään aloittaa kirjoittamaan palveluntoteuttajan SOTE-organisaatiorekisterin mukaista nimeä.
- *Asiakirjan yksilöintitunnus (OID)*; haku palauttaa vain hakuparametrina annetun asiakirjan tuoreimman version. Kenttään annetaan asiakirjan yksilöintitunnus OID-muotoisena (esim. 1.2.246.100.55000).
- *Alkuperäisen asiakirjan yksilöintitunnus (OID)*; haku palauttaa annetun alkuperäisen asiatunnuksen mukaisen viimeisen version asiakirjasta. Kenttään annetaan alkuperäisen asiakirjan yksilöintitunnus OID-muotoisena (esim. 1.2.246.100.55000).
- *Arkistoinnin alku/loppu*: kenttään kirjataan päivämäärä muotoon pp.kk.vvvv. Myös kalenteri-kuvakkeesta voi tehdä päivämäärävalinnan. Haku palauttaa asiakirjoja Kantaan tallentumisen päivämäärän mukaisesti. On huomioitava, että erityisesti

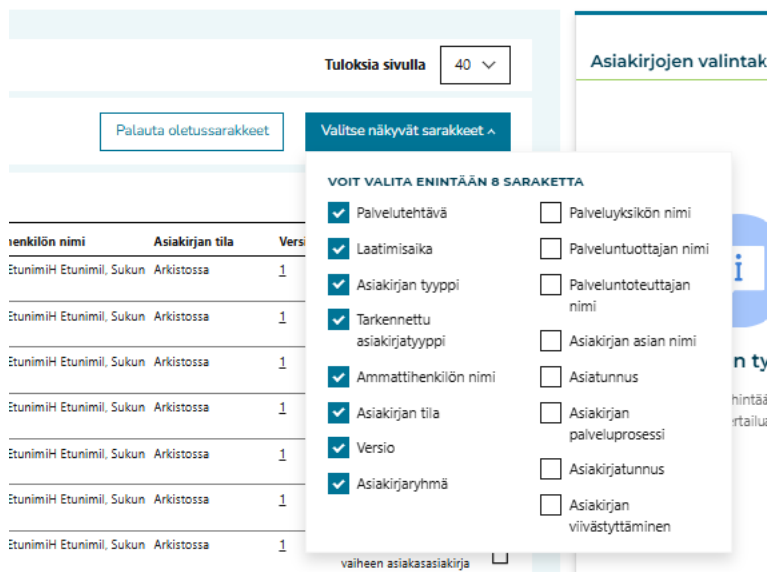
Kuva 16. Esimerkki hakutuloksista Sosiaalihuollon asiakastietovarannon Arkistonhoitajan käyttöliittymässä.

9.1 Hakutulospäätöksen muokkaaminen

Hakutuloksessa näkyviä sarakkeita voi muokata *Valitse näkyvät sarakkeet* -valikossa (Kuva 17). Näkymään voi valita enintään kahdeksan saraketta seuraavista vaihtoehtoista:

- Palvelutehtävä
- Laatumisaika
- Asiakirjan tyyppi
- Tarkennettu asiakirjatyypä
- Ammattihenkilön nimi
- Asiakirjan tila
- Versio
- Asiakirjaryhmä
- Palveluyksikön nimi
- Palvelutuottajan nimi
- Palveluntoteuttajan nimi
- Asiakirjan asian nimi
- Asiatunnus
- Asiakirjan palveluprosessi
- Asiakirjatunnus
- Asiakirjan viivästyttäminen

Palauta oletussarakkeet -painikkeesta palautuu oletuspäätö, jolloin sarakkeista näkyvät yllä listatuista ensimmäiset 8. Hakutulosten sarakevalinnat palautuvat oletuspäätöseen aina myös silloin, kun arkistonhoitajan käyttöliittymästä kirjaututaan ulos.

Kuva 17. Hakutuloksen sarakkeiden valintäkymä Sosiaalihuollon asiakastietovarannon Arkistonhoitajan käyttöliittymässä.

9.2 Yksittäisen hakutuloksen tarkastelu

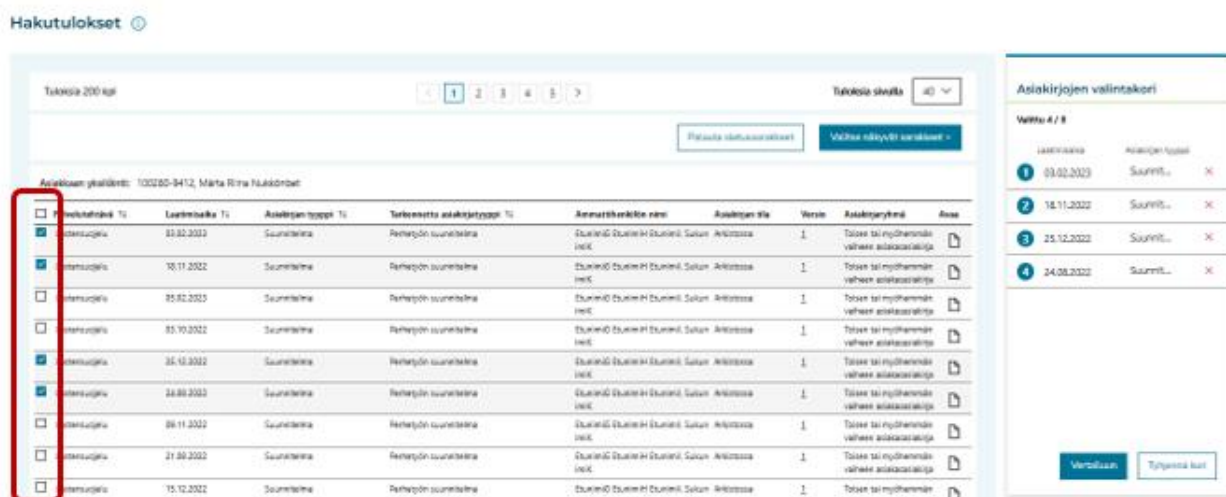
Yksittäisen asiakirjan avaus tapahtuu klikkaamalla *Avaa*-sarakkeesta -asiakirjapainiketta, jolloin oletuksena avautuu *Asiakirjan Koko sisältö (XML)* -välilehti, joka näyttää koko asiakirjan sisällön XML-muodossa.

Muita tarkasteltavaksi valittavia välilehtiä kaikissa asiakirjoissa ovat Rakenteinen asiakirja (JSON) ja Asiakirjan metatiedot. Näiden välilehtien lisäksi asiakirjasta näytetään joko Näyttömuoto (XHTML) tai Näyttömuoto (PDF).

Hakutuloksista on mahdollista tarkastella myös yhden asiakirjan eri versioita, painamalla *Versio*-sarakkeessa olevaa numeroa.

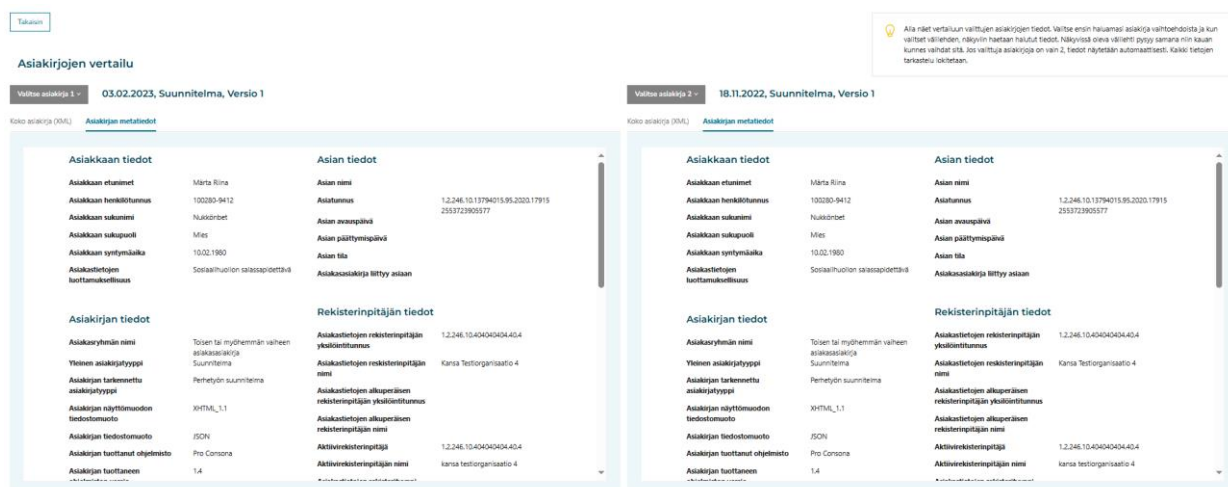
9.3 Useamman hakutuloksen tarkastelu

Jos tarkasteluun halutaan valita kerralla useampi asiakirja (enintään 8), valitaan asiakirjat valintakoriin täppäämällä halutut asiakirjat näkymän vasemman laidan ruutuihin (Kuva 18).

Kuva 18. Asiakirjojen valinta valintakoriin.

Valintakoriin valittuja asiakirjoja on mahdollista vertailla (Kuva 19) keskenään. Vertailussa näytetään asiakirjan *XML-muoto* tai *Asiakirjan metatiedot*. Muita tiedostomuotoja ei voi hakea rinnakkain näytettäväksi. Asiakirjoja vertaillakseen käyttäjän tulee valita valintakoriin hakutuloksista vähintään kaksi asiakirjaa ja valita toiminto *Vertailuun*. Asiakirjat näytetään näkymässä vierekkäin. Vertailtavat kaksi asiakirjaa valitaan valikosta Valitse asiakirja 1 ja Valitse asiakirja 2. Asiakirjojen vertailussa ei ole mahdollista mitätöidä asiakirjaa.

Kuva 19. Esimerkki Asiakirjan metatiedot -vertailunäkymästä.

9.4 Hakutulosten lisätoiminnot

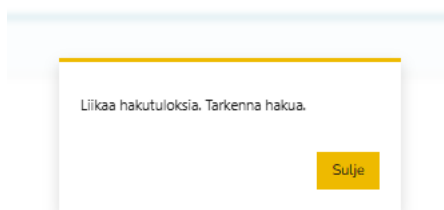
Hakutulosrivin *Versio*-toimintoa klikatessa järjestelmä hakee kaikki kyseisen asiakirjan versiot ja palauttaa ne hakutuloslistauksessa.

Hakutoiminnallisuuden sisältävät rivit näkyvät hakutulosnäytöllä alleviivattuina. Hakutuloksia voi järjestää niiden sarakkeiden mukaan, joissa on nuolimerkinnot.

Tyhjennä hakuehdot ja tulokset -toiminnolla tyhjennetään hakutuloslistaus ja palautetaan hakuehdot alkuperäiseen tilaansa.

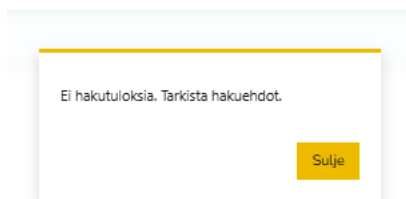
9.5 Haku ei palauta hakutuloksia

Jos asiakirjojen hakuun annetut hakuehdot tuottavat yli 300 asiakirjaa, käyttöliittymä antaa ilmoituksen *Liikaa hakutuloksia* ja pyytää tarkentamaan hakuehtoja (Kuva 20).

Kuva 20. Käyttöliittymän ilmoitus yli 300 asiakirjasta.

Kun haku ei tuota yhtään asiakirjaa, käyttöliittymä antaa ilmoituksen *Ei hakutuloksia* ja pyytää tarkistamaan hakuehtoja.

Kuva 21. Käyttöliittymän ilmoitus - ei hakutuloksia.

Jos käyttöliittymä ei anna hakutuloksia, kokeile vaihtaa tai tarkentaa antamiasi hakuehtoja ja tarkista että

- hakuehdoiksi antamasi tiedot ovat oikein
- mitätöidyt asiakirjat sisältyvät tarvittaessa hakuun
- hakemasi tiedot on tallennettu Kantaan

- hakemasi tiedot on tallennettu oikeaan palvelutehtävään
- haet tietoja oikean rekisterinpitäjän rekisteristä, jos toimit useamman rekisterinpitäjän arkistonhoitajana.

10 Asiakirjan mitätöinti

Arkistonhoitajan käyttöliittymää voidaan määrätyissä tilanteissa käyttää virheellisen tiedon mitätöintiin Potilastietovarannosta tai Sosiaalihuollon asiakastietovarannosta.

Arkistonhoitajan käyttöliittymää käytetään asiakirjojen mitätöintiin vain silloin, kun muita välineitä ei ole käytettävissä, esimerkiksi kun asiakirjan tuottanutta järjestelmää ei ole enää olemassa tai se ei ole enää aktiivikäytössä.

10.1 Asiakasasiakirjojen oikea mitätöintijärjestys

Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon tallennetut asiakasasiakirjat on mitätöitävä Arkistonhoitajan käyttöliittymällä seuraavassa järjestyksessä:

1. Liiteasiakirjat, jotka liittyvät mitätöivään asiakasasiakirjaan
2. Asiakasasiakirjat, jotka liittyvät mitätöitävään asia-asiakirjaan
3. Asia-asiakirjat, jotka liittyvät mitätöivään asiakkuusasiakirjaan
4. Asiakkaan asiakkuusasiakirja

10.2 Mitätöinnin tekeminen

Mitätöi asiakirja -painike näytetään, kun asiakirja avataan *Avaa*-sarakkeesta asiakirjapainiketta klikkaamalla.

Mitätöi asiakirja -painikkeella siirytään *Mitätöi asiakirja* -näkymälle (Kuva 22), jossa annetaan mitätöinnin syy ja hyväksytään mitätöinti. Mitätöinnin voi tässä vaiheessa vielä peruuttaa.

Mitätöi asiakirja

Huomioithan että asiakasasiakirjaa ei voi mitätöidä, jos siihen liittyy liiteasiakirja.

Mitä mitätöidään

Toisen tai myöhemmän vaiheen asiakasasiakirja

Valitse mitätöinnin syy *

Hyväksy mitätöinti

Peruuta

Toisen tai myöhemmän vaiheen asiakasasiakirja, Suunnitelma

Mitätöi asiakirja

Versio 1

Koko asiakirja (XML)

Rakenteinen asiakirja (JSON)

Näyttömuoto (XHTML)

Asiakirjan metatiedot

```
<clinicalDocument xmlns:ns2="urn:h17finland" xmlns:ns3="urn:h17-org:v3">
  <ns3:realmCode code="FI"/>
  <ns3:typeId root="2.16.840.1.113883.1.3" extension="POCD_HD000040"/>
  <ns3:id root="1.2.246.10.18590288.95.2020.129824623048928201"/>
  <ns3:code code="15" codeSystem="1.2.246.537.6.1506.201701" codeSystemName="Sosiaalihoito - Asiakasasiakirjatyyppi"
    displayName="Suunnitelma"/>
  <ns3:effectiveTime value="20221206030000+0200"/>
  <ns3:confidentialityCode code="6" codeSystem="1.2.246.777.5.99902.2006" codeSystemName="Kanta-palvelut - Asiakirjan
    luottamuksellisuus" displayName="Sosiaalihoiton salassapidettävä"/>
  <ns3:languageCode code="FI"/>
  <ns3:setId root="1.2.246.10.18590288.95.2020.129824623048928201"/>
  <ns3:versionNumber value="1"/>
  <ns3:recordTarget>
    <ns3:patientRole>
      <ns3:id root="1.2.246.21" extension="100280-9412"/>
      <ns3:patient>
        <ns3:name>
          <ns3:given>
            Märta
          </ns3:given>
          <ns3:given>
            Riina
          </ns3:given>
          <ns3:given qualifier="CL">
            Märta
          </ns3:given>
          <ns3:family>
            Nukkonbet
          </ns3:family>
          <ns3:prefix qualifier="NB"/>
        </ns3:name>
        <ns3:administrativeGenderCode code="1" codeSystem="1.2.246.537.5.1.1997" codeSystemName="AR/YDIN - Sukupuoli 1997"
          displayName="Mies"/>
      </ns3:patientRole>
    </ns3:recordTarget>
  </clinicalDocument>
```

Sulje

Kuva 22. Mitätöintinäkömä Sosiaalihuollon asiakastietovarannon Arkistonhoitajan käyttöliittymässä.

Sosiaalihuollon asiakastietovarannossa mitätöinnin syy vaaditaan kaikkien asiakirjojen mitätöinnissä. Mitätöinnin syy valitaan *Valitse mitätöinnin syy* -valintalistasta (Kuva 23). Mitätöinti-toiminto tarjotaan ainoastaan voimassaoleville asiakirjoille.

Valitse mitätöinnin syy *

Väärä henkilö

Väärä asia

Väärä asiakirjaryhmä

Väärä asiakasasiakirja

Virhe asiakasasiakirjan sisällössä

Peruuta

Kuva 23. Valitse mitätöinnin syy -valintalista Sosiaalihuollon asiakastietovarannon Arkistonhoitajan käyttöliittymässä

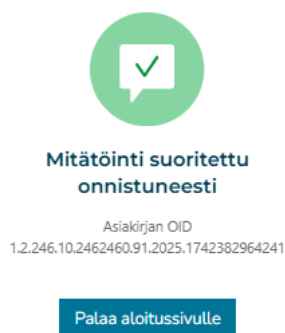
Mitätöinnin syyn valitsemisen jälkeen valitaan *Hyväksy mitätöinti* (Kuva 24).

Kuva 24. Mitätöintidialogi Sosiaalihuollon asiakastietovarannon arkistonhoitajan käyttöliittymässä.

Sosiaalihuollon asiakastietovarannossa mitätöinnin onnistumisesta näytetään ilmoitus *Mitätöinti suoritettu onnistuneesti* (Kuva 25).

Arkistonhoitajan käyttöliittymässä asiakirjan mitätöinnin jälkeen, huolehdi, että asiakirja poistetaan myös käytössä olevasta asiakastietojärjestelmästä.

Pääset palaamaan asiakirjaluetteloon *Palaa aloitussivulle*-painikkeesta tai näytön alareunassa näkyvästä *Sulje*-painikkeesta. Kun asiakirja on mitätöity sitä ei enää pysty palauttamaan.

Kuva 25. Ilmoitus onnistuneesta mitätöinnistä.

10.3 Mitätöinti ei onnistu

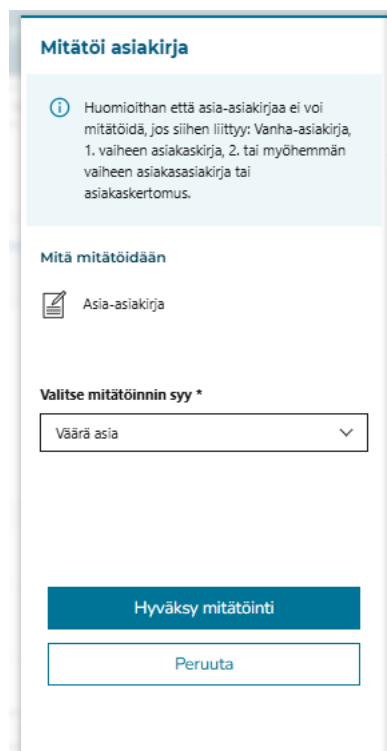
Mitätöintiä ei voi tehdä, jos asiakirjan mitätöinti tehdään väärässä järjestyksessä (Kuva 26).

Asiakirjat on mitätöitävä asiakastietovarannosta määritellyssä järjestyksessä:

- Liiteasiakirjat, jotka liittyvät mitätöivään asiakasasiakirjaan
- Asiakasasiakirjat, jotka liittyvät mitätöitävään asia-asiakirjaan
- Asia-asiakirjat, jotka liittyvät mitätöivään asiakkuusasiakirjaan

- Asiakkaan asiakkuusasiakirja

Esimerkiksi tilanteessa, jossa asia-asiakirja on tallennettu väärälle henkilölle ja asiaan on liitetty asiakasasiakirjoja, on asiaan liittyvät asiakasasiakirjat mitätöitävä asiakastietovarannosta ennen kuin asia-asiakirjan mitätöiminen on mahdollista.

Kuva 26. Esimerkki asia-asiakirjan mitätöinnin estymisestä Sosiaalihuollon asiakastietovarannon Arkistonhoitajan käyttöliittymässä. Asia-asiakirjaan liittyvät asiakasasiakirjat tulee mitätöidä ensin.

Osa virhetilanteista korjautuu muuttamalla mitätöinnin kohdetta tai järjestystä. Tarkista seuraavat:

- asiakirjaa ei voi mitätöidä, jos siihen liittyy muita, voimassa olevia asiakirjoja
- mitätöinnin pitää kohdistua asiakirjan uusimpaan (voimassa olevaan) versioon

Jos edellä olevat kohdat eivät selitä virhetilannetta ja mitätöinti epäonnistuu, ota yhteyttä järjestelmätoimittajaan, joka auttaa virhetilanteen selvittämisessä.

11 Ongelmatilanteiden selvittäminen

Arkistonhoitajan käyttöliittymää voi käyttää ongelmaselvittelyssä, esimerkiksi kun halutaan tarkistaa ovatko tiedot tallentuneet Kantaan sellaisena kuin on tarkoitettu. Jos asiakastiedot

eivät näy Arkistonhoitajan käyttöliittymässä, on oletettavaa, että tiedot eivät ole tallentuneet asiakastietojärjestelmästä Kantaan. Ota tässä tapauksessa yhteyttä järjestelmätoimittajaan.

11.1 Tiedot eivät näy OmaKannassa

Jos asiakas ottaa yhteyttä sosiaalihuoltoon ja kertoo, että esimerkiksi tapaamisen tiedot eivät näy OmaKannassa tai niissä on virhe, on ongelmaa selvitettävä ensimmäiseksi organisaation sisäisesti. Olennaista on tarkistaa, ovatko tiedot varmasti tallentuneet sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmästä Kantaan ja onko tallennus mennyt oikealle henkilölle. Arkistonhoitaja voi etsiä Arkistonhoitajan käyttöliittymällä syytä siihen, miksi tiedot eivät näy OmaKannassa.

11.1.1 Onko asiakirjan näkymistä viivästetty?

Aluksi kannattaa varmistaa, pitäisikö tietojen olla näkyvissä asiakkaalle OmaKannassa, vai onko tiedot tarkoituksella viivästetty. Ammattilainen voi perustellusta syystä rajoittaa asiakirjojen näyttämistä OmaKannassa viivästämillä asiakirjan näyttämistä määräaikaaisesti. Viivästystieto löytyy asiakirjalta, jos viivästystä on käytetty. Arkistonhoitajan käyttöliittymällä viivästystiedon voi helpoiten tarkistaa valitsemalla hakutulostilaukseen näkyville sarakkeen *Asiakirjan viivästyttäminen* (Ks. kohta 8.5.1 Hakutulostilauksen muokkaaminen). Viivästystieto löytyy myös asiakirjalta XML-välilehdeltä *releaseDateForPatientViewing* ja *Asiakirjan metatiedot -näelmästä kohdasta Kansalaisen katselun viivästyttäminen*.

11.1.2 Onko asiakirjan näyttäminen OmaKannassa rajattu pysyvästi?

Osa asiakirjoista on rajattu pysyvästi pois OmaKannasta. OmaKannassa ei näytetä lainkaan esimerkiksi turvakotipalvelujen sekä lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisytyöhön liittyviä asiakirjoja, adoptioneuvonnan asiakirjoja, lapsen huolto- ja tapaamisoikeusselvitystä liitteineen, maksusitoumuksia sekä poistettuja eli mitätöityjä asiakirjoja.

Lisäksi adoptioneuvontaan ja vanhemmuuden selvittämiseen liittyvät asiakirjat eivät lähtökohtaisesti näy OmaKannassa. Myöhemmässä vaiheessa näitä asiakirjoja on kuitenkin mahdollista näyttää OmaKannassa, jos ammattilainen katsoo sen tarpeelliseksi. Lisätietoa löytyy Kanta-palvelujen käsikirjasta sosiaalihuollon toimijoille, luvusta 5.2 Yleiset rajoitukset asiakastietojen näyttämiseen.

Vanhoina tai ensimmäisen vaiheen sosiaalihuollon asiakasasiakirjoina tallennettuja asiakasasiakirjoja ei näytetä OmaKannassa.

11.1.3 Onko asiakirja merkitty erityissisältöiseksi?

Määräaikaisten viivästämisen lisäksi sosiaalihuollon ammattilainen voi jättää asiakirjan pysyvästi näyttämättä käyttämällä erityissisältömerkintää. Mikäli asiakirjalle on liitetty Erityissisältö-metatieto, Sosiaalihuollon asiakastietovaranto ei näytä asiakirjaa OmaKannassa. Erityissisältö-merkinnän voi tarkistaa Arkistonhoitajan käyttöliittymästä asiakirjalta XML-välilehdeltä *specialContent ja Asiakirjan metatiedot* -näköymästä kohdasta *Erityissisältö*.

11.1.4 Onko alaikäisen asiakirjalla huoltajaa koskeva luovutuskielto?

Jos alaikäisen huoltaja ilmoittaa, että alaikäisen tiedot eivät näy OmaKannassa, tarkista Arkistonhoitajan käyttöliittymästä asiakirjalta *Metatiedot*-välilehdeltä kohdat *Huoltajaa koskeva luovutuskielto* sekä *Perustelut tietojen luovuttamiselle lapsen kiellosta huolimatta*.

Huoltajaa koskevan luovutuskiellon voi tarkistaa myös asiakirjalta XML-välilehdeltä kohdasta *ClinicalDocument.authorization.consent*.

Lapsen asiakirjoihin kirjataan aina, näytetäänkö kyseinen asiakirja huoltajalle vai ei. Tieto kirjataan "Huoltajaa koskeva luovutuskielto"-kenttään ja kirjaamisessa käytetään Alaikäisen asiakastietojen luovuttaminen huoltajille -luokitusta.

11 Uloskirjautuminen Arkistonhoitajan käyttöliittymästä

Kirjaudu ulos -toiminnolla käyttäjä kirjataan ulos Arkistonhoitajan käyttöliittymästä ja suljetaan yhteydet. Uloskirjautumisen jälkeen muista poistaa mahdollinen ammattikortti lukijasta.